

[Tredje næstformand]

Ordføreren vedrørende lovforslag nr. L 183 angående Statens Uddannelsesstøtte, hr. Alfred Hansen, har ordet.

Alfred Hansen (DR):

Der blev af en af ordførerne sagt, at retsforbundets forslag har været til behandling et par gange. Det er ikke rigtigt. Det blev fremsat og var til behandling i 1977. Vi har den holdning, at vi ikke genfremsætter forslagen inden for samme folketingsperiode, medmindre forslagene ikke har været til afstemning. Derfor har vi først villet genfremsætte forslaget efter valget den 23. oktober 1979. Det er ikke, fordi vi ikke synes, der har været behov for at vedtage noget i den retning, det mener vi naturligvis, men det har været ud fra principielle synspunkter.

Jeg vil gerne prøve at give en begrundelse for, at vores forslag har fået det indhold, det har. Vi har det sådan, at når unge bliver 18 år, så er de myndige, så får de ansvar for egne handlinger ud i yderste konsekvens. Vi finder derfor, det må være rigtigt, at de også med hensyn til uddannelse og med hensyn til rettigheder i samfundet – og også med hensyn til pligter, som de jo har i forvejen – må være totalt uafhængige af forældrene. Derfor finder vi, at 18 år må være grænsen for det tidspunkt, hvor de unge ikke skal være afhængige af forældrenes indtægts- og formueforhold. Kort og godt: deres muligheder for at få en uddannelse skal ikke være pantsat i forældrenes pengepung.

Vi mener også, at det beløb, som i dag maksimalt stilles til rådighed for de uddannelsessøgende, er for ringe. Det, de kan opnå maksimalt dels gennem SU, dels gennem statsgaranterede lån, giver dem ikke mulighed for at leve en nogenlunde acceptabel tilværelse. Vi har derfor foreslået, at de maksimalt skal kunne få det, som en enlig pensionist højst kan få. Når vi har sagt, at de skal have det, der svarer til maksimal pension til enlige ældre, er det, fordi der som uddannelsessøgende er ekstraudgifter dels ved etablering, dels ved køb af bøger og materiel til uddannelsen. Vi mener, det er et godt udgangspunkt. Vi mener også, at det i allerhøjeste grad er et realpolitisk forslag, vi er kommet med, uanset hvilken økonomisk situation vi befinder os i.

Vi mener også, at det skal være sådan, at uanset om man vil have en teoretisk eller en praktisk uddannelse, skal man have de samme økonomiske muligheder. Jeg vil prøve at analysere, hvordan situationen er i dag for de uddannelsessøgende. Situationen er den, at SU er bygget op sådan, at den bruges til at regulere de unges erhvervsvalg. Den er i sin opbygning og med de midler, der stilles til rådighed maksimalt, af et sådant indhold, at den i realiteten tvinger de unge, som ikke har den fornødne økonomiske baggrund, til at vælge en korterevarende uddannelse, en mellemuddannelse, selv om de måske har både evner, anlæg og lyst til at få en længerevarende uddannelse.

Min analyse må resultere i, at jeg konstaterer, at statens udgifter til indfrielse af de statsgaranterede lån stiger stærkt. De uddannelsessøgendes manglende evne til at tilbagebetale de statsgaranterede lån – med desværre en stadig stigende rentebyrde – er naturligvis årsag hertil. Dertil kommer, at hvis de uddannelsessøgende på trods af problemer – økonomiske og menneskelige, og hvad der nu måtte være – er så heldige, at de får afsluttet deres uddannelse med tilfredsstillende resultat, så har de desværre meget ringe udsigt til overhovedet at få en beskæftigelse efter endt uddannelse.

Jeg synes, det er meget dystre vilkår, vi giver vore unge.

Jeg skal lige sige, når man nu sætter spørgsmålstegn ved de store udgifter i forbindelse med en realisering af retsforbundets forslag, at hvis man tænkte sig, der var et bestemt antal uddannelsessøgende under uddannelse hele tiden, så er det kun et spørgsmål om et antal år, før ordningen er selvsupplerende. En forudsætning er, at behovet er det samme, og at inflationen er afskaffet, så vi får stabilitet i priser og lønninger osv. Så er ordningen selvsupplerende. Det, der er tilbage for staten, er at betale rentebyrden, og det mener jeg bestemt samfundet har en pligt til. Jeg mener, det er bedre, at de uddannelsessøgende får den uddannelse, som de gerne vil have, fremfor at de skal tvinges ud i ledighed og stå på gadehjørnerne og miste deres selvrespekt.

Jeg skal da sige om forslaget, at det er naturligvis ikke noget ultimativt krav. Vi forsøger at være demokrater her i folketinget. Det er bare vores bud på, hvad der burde gøres.